

סט) ממרן הס"ק מסלונים זי"ע, שבח' השבת הוא שהקב"ה מכניס בה את יהודי אליו להיכלו כולו אומר כבוד, והרי ששבת הוא בבחי' כה"ג הנכנס לקה"ק. וכמו שאהרן הכהן לא היה יכול להגיע להיות ראוי להכנס לקה"ק רק ע"י מדת הבושה והכנעה ושפלות, וכמ"ד מהרח"ו זי"ע על מה שאמר משה לאהרן למה אתה בוש לכך נבחרת, שבגלל זאת שאתה בוש לכך נבחרת, ע"י הבושה ושברון הלב שהיה לאהרן עי"ז היה ראוי להכנס לקה"ק. ועד"ז היא כניסת יהודי לש"ק בבחי' הכניסה לקה"ק, שהדרך רק ע"י הבושה, מתוך שמתבונן במצבו ובהנהגתו בכל ימות השבוע. וכמאמר מרן הס"ק מסלונים זי"ע על מאחז"ל (שבת יב.) חייב אדם למשמש בבגדו ערב שבת עם חשיכה, בגדו הוא מלשון בגידה, שצריך למשמש בבגידותיו, כל הענינים שבגד בהם במשך השבוע, שעשה נגד רצון ה', שצריך לבוחנם היטב ע"ש עם חשיכה, וע"ז אמר ר"י הלכתא רבתי לשבת, שזו הליכה וכניסה רבתי לשבת. ומיוחדים ב' ענינים אלו שא"א להשיגם רק ע"י בושה, שהם למעלה מן הטבע, כיון שע"פ טבע אין ילוד אשה הקרוץ מחומר יכול ליכנס לקה"ק וכן אין יהודי יכול בסדר עבודתו הטבעית ליכנס לש"ק, ורק בכח הביטול שאתה בוש, לכך נבחרת, ע"י גודל הבושה יכול להשיג בחי' הכניסה לקה"ק.

לזה, וכל מה שעושה ומשמש בכהונה גדולה הוא רק מחמת ציווי השי"ת אף שמכיר בעצמו שאינו ראוי לכך.

והיוצא מכ"ז הוא שפגם קרח היה בגאות שהוא חמור מאד, כמשאחז"ל (סוטה ה.) שהקב"ה אומר על המתגאה אין אני והוא יכולים לדור בעולם, שהוא ביטוי שלא נאמר על שאר חטאים, והוא מכיון שענין הגאות הוא שנאוי לפני המקום, וע"כ היה פגם קרח חמור כ"כ עד בחי' ויאבדו מתוך הקהל, שהוא כמאמר מרן בב"א זי"ע (עניני ר"ה) על מאה"כ ובאו האובדים בארץ אשור (ישעיה כז), שאשור הוא ענין גאות שהוא תקיף בדעתו ולבו שלם בקרבו, וע"כ נקרא אובד שאין בשבילו תשובה, כיון שכל כמה שעושה תשובה מתחזק לבו בקרבו עוד יותר, ואין מספיקין בידו לעשות תשובה. ואף אם בשאר הענינים הוא עובד להשי"ת, מ"מ כיון שאין לו הכנעה ושפלות אינו מסוגל לעשות תשובה והריהו בבחי' אובד. וזהו מה שנא' בקרח ויאבדו מתוך הקהל שע"י פגם הגאות נהיו לאובדים.

והנה גם בש"ק מצינו ענין זה, דהפוך בשת ותשכח שבת, שדוקא ע"י הבושה נכנסים לשבת. ויש לבאר ביותר ע"פ מד"א בתורת אבות (שבת

חוקת

טהרת פרה אדומה

שאמנם חוק הוא ואין להשיג הטעם אך י"ל ענינה ע"ד העבודה. וברש"י מביא מיסודו של ר' משה הדרשן, משל לבן שפחה שטינף פלטין, אמרו תבוא

זאת חקת התורה אשר צוה ה' לאמר דבר אל בני ישראל ויקחו אליך פרה אדומה תמימה וגו'. יש לבאר עצם ענין חוקת הפרה המטהרת טמאים,

אמו ותקנח צואת בנה, כך תבוא פרה ותכפר על העגל. וצ"ב דלכאורה הר"ז דיני טומאה וטהרה ומה ענינם אצל כפרה. עוד יש לעמוד על הדיוקים בפרשה, מה שעמדו המפרשים על לשון הכתוב וידבר ה' אל משה ואל אהרן לאמר זאת חקת התורה אשר צוה ה' לאמר וגו', שנזכר כאן ב' פעמים לאמר. כן צ"ב מד"כ ויקחו אליך, דפירש"י לעולם היא נקראת על שמך פרה שעשה משה, מדוע מצות פרה אדומה במיוחד מתייחסת אל משה, הלא כל המצוות ניתנו ע"י משה רבינו ולמה דוקא מצות פרה נקראת על שמו של משה. וכעין זה צ"ב בהא דהתורה בכללותה מתייחסת על משה ונקראת על שמו, כמד"כ זכרו תורת משה, והלא התורה ניתנה מאת ה' ומשה היה רק שליח ומדוע היא מתייחסת על שמו.

ולהלן על הכתוב זאת התורה אדם כי ימות באהל, דרשו חז"ל (ברכות סג:) אין דברי תורה מתקיימין אלא במי שממית עצמו עליה. וצ"ב למה נאמר ענין זה דוקא בפרשת פרה אדומה ובמה הוא קשור לה, מה זה שייך אצל עניני טהרה. ובעצם הדבר יש לבאר מדוע לא נמנה ענין זה במ"ח דברים שהתורה נקנית בהם (אבות פ"ו), הרי זה ענין עיקרי מאד בקנין התורה, שאין דברי תורה מתקיימין אלא במי שממית עצמו עליה.

וי"ל הענין דהנה מובא בספה"ק כי תכלית כל התורה והמצוות היא הדבקות בה', וכמו שנתבאר בספרי תלמידי הבעש"ט, ועוד קודם לכן ברמח"ל ובאבן עזרא, שנשמת כל התורה היא הדבקות בה'. וכפי שבזוה"ק (ח"ב פב:) נאמר שתרי"ג מצוות הן תרי"ג עיטין, דהיינו שהינם עצות להשיג הדבקות בה'. ואיתא מהבעש"ט הק' ותלמידיו עה"פ אנכי עומד בין ה' וביניכם, שהאנוכיות שבאדם עומדת כמחיצה של ברזל המפרדת בין יהודי להקב"ה. והיינו שהאנוכיות והישות שבאדם הם הכנגד הגדול ביותר לדבקות בה' תכלית התורה והמצוות. והאנוכיות והישות הם גם השורש של ג' הדברים המוציאים את האדם מן העולם הקנאה התאוה והכבוד, שהמקור לקנאה הוא אנוכיות וישות, וכן מקור התאוה ושורש הכבוד הכל נובע מן האנוכיות והישות שבאדם, וכך כל שאר המדות הרעות שרשם ומקורם המה

האנוכיות והישות. ועד כדי כך מרחיקה הישות את האדם מהקב"ה, כדאיתא בגמ' (סוטה ה.) שהקב"ה אומר על המתגאה אין אני והוא יכולים לדור כאחד, וכן אמרו המתגאה כאילו עובד ע"ז. ואם כל התורה והמצוות הם עצות להביא לדבקות בה', הרי הישות מרחיקה את האדם מקיום המצוה היסודית של ואהבת את ה' אלקיך בכל לבבך ובכל נפשך ובכל מאדך, כדאיתא בספה"ק שאהבת ישראל מביאה לאהבת ה', ומי שאינו אוהב את הזולת אינו יכול לאהוב את השי"ת, והיינו כי מי שכל מעייניו נתונים להשביע את רצון עצמו שוב אינו פנוי לאהבת הזולת ואהבת השי"ת. והרי אלו ב' הפכים המנגדים זה לזה, התורה והמצוות תכליתם להביא את יהודי לדבקות בה', ואילו האנוכיות והישות מרחיקים אותו מדבקות בה'. וזהו ביאור מאמר הרה"ק רמ"מ מויטבסק זי"ע שכל הנאה גשמית שיש ליהודי הר"ז נרגן מפריד אלוף, שמפריד בין יהודי להשי"ת.

וזהו ענין פרשת פרה אדומה. כמד"כ זאת חוקת התורה, ועמדו ע"ז המפרשים שהתורה קוראת לפרשת פרה אדומה חוקת התורה דמשמעו שהיא חוקת כל התורה, שלא מצינו לשון כזה בפרשיות אחרות. והבי' בזה, דהנה ענין טומאת מת הוא, שכל עוד יהודי חי יש בו חלק אלו' ממעל שעל ידו הוא דבוק בהשי"ת, ואין כחות הטומאה יכולים לשרות עליו, אבל במותו מסתלקת נשמתו ונשאר רק הגוף החומרי ומעתה כבר אין לו שום דביקות בהשי"ת, ע"כ שורה עליו טומאה גדולה מאד, וכל מי שרק בא במגע עמו נטמא מטומאתו. והנה המקור לכל כחות הסט"א והטומאה היא הישות והחומריות שבאדם, שזה מרחיק אותו מדביקות בהשי"ת ואז יש מקום להשראת הטומאה עליו. והתיקון לזה הוא ע"י שריפת הפרה, כדאיתא שפרה מורה על דינים ואדומה מורה על ריבוי הדינים ותוקפם, והיינו כי פרה מורה על חומריות וישות, ואדומה הוא ריבוי החומריות כדאיתא מהחיד"א בנחל קדומים, שזה שורש הדינים, וכח הטהרה של אפר פרה הוא ע"י ושרף את הפרה, היינו ביטול הישות וביעורה. וכמש"נ להלן ולקח הכהן עץ ארז ואזוב ושני תולעת והשליך אל תוך שריפת הפרה, ואחז"ל אם גבה לבו

להשי"ת להתדבק בו ית', והטומאה היא בבחי' זה לעומת זה, והעצה היא ושרף את הפרה, ואם הגביה עצמו כארז ישפיל עצמו כאזוב ושני תולעת, שילחם בזה לבטל ולבער את הישות.

ואח"כ נאמר זאת התורה אדם כי ימות באהל. לאחר שאמר זאת חקת התורה, שתכלית כל התורה כולה היא הדבקות בה', והדרך להגיע לזה היא שישפיל ויכניע את הישות, נתנה התורה"ק עוד עצה לזה, זאת התורה, את כח התורה, וכמאחז"ל (קידושין ל:): בראתי יצה"ר בראתי לו תורה תבלין, שכח התורה הוא התבלין המביא יהודי לדבקות בה', בראתי יצה"ר היינו הישות שהיא היצר לב האדם רע מנעוריו, השורש פורה ראש ולענה שבאדם, וכנגד זה בראתי לו תורה תבלין. אך באיזו תורה הדברים אמורים, זאת התורה אדם כי ימות באהל, שאין דברי תורה מתקיימין להגיע לתכלית התורה לדבקות בה', אלא במי שממית עצמו עליה, שממית ומבטל את העצמיות והישות שלו. רק ע"י שממית את עצמיותו וישותו יכול להשיג את הכח הסגולי של התורה המסייעת להגיע לדבקות בה'. ומבואר בזה מדוע לא נמנה ענין ממית עצמו עליה בין המ"ח דברים שהתורה נקנית בהם, כי ע"פ משנ"ת שממית עצמו היינו שממית את העצמיות והישות שלו הרי נכלל זאת בהרבה מהמ"ח דברים שנמנו שם, דמלבד הדברים הנצרכים לעצם קנין התורה נאמרו שם גם הרבה ענינים של ביטול הישות, במיעוט תענוג במיעוט שינה במיעוט שיחה וכו' בקבלת היסורין וכו' אוהב את המקום אוהב את הבריות וכו', שכולם ענינים של ביטול הישות.

ובזה מבואר מד"כ ויקחו אליך שמצות פרה מתיחסת על שמו של משה, שכאמור זו מדתו המיוחדת של משה רבינו, וכמאחז"ל כ"ד מוכי שחין ונפשו של משה נמוכה מכולם, וע"כ מתיחסת מצות הפרה על שמו, שהתוכן הפנימי שלה הוא ענין ביטול הישות שאם גבה לבו כארז ישפיל את עצמו כאזוב ושני תולעת, ומדה זו שיהודי מבטל עצמו להשי"ת שהיא המקור לדבקות בה', מתיחסת על שמו של משה אשר נתייחד בה מכל האדם אשר על פני האדמה. וזהו פי' ויקחו אליך היינו שיקחו עצמם

כארז ישפיל את עצמו כאזוב וכשני תולעת. זהו כל ענינה של טהרת פרה אדומה, אם גבה לבו כארז, שזה המקור להשראת כחות הסט"א והטומאה, ישפיל עצמו כאזוב ושני תולעת, יבער ויבטל את הישות שלו ואז יוכל לשוב ולהגיע לדבקות בהשי"ת שזה שורש הטהרה. שהרי כל הטומאה היא מחמת שנתנתק מהשי"ת, כמו שנתבאר דטומאת מת היא ג"כ מחמת שניטל ממנו החלק שלו ממעל, וכל זה נובע מן הישות שגבה לבו כארז שמחמת זה נתרחק מהשי"ת, והעצה לזה היא ע"י פרה אדומה שכל ענינה הוא ביטול הישות, וכל מעשי הפרה מכוונים לענין ביטול הישות המביא לדבקות בהשי"ת.

וזה גם ב' מה שכתב רש"י בשם רבי משה הדרשן שפרה אדומה היא כפרה על מעשה העגל, תבוא אמו ותקנח צואת בנה, והוא תמוה שהרי מעשה הפרה היה כדי לטהר הטמאים ומה ענינו אצל כפרה, אלא הבי' כי גם חטא העגל נבע בעיקר מפגם הישות, כמד"כ כי זה האיש משה לא ידענו מה היה לו, היינו שמשו רבינו הוא בבחי' מה, וכדכתיב ונחנו מה, וכמו שהעידה עליו התורה והאיש משה ענו מאד מכל האדם אשר על פני האדמה, שהיה בתכלית האין והאפס. ולכן נקראת התורה על שמו, תורת משה, מפני שהוא היה במדרגה זו של ביטול הישות המביאה לתכלית התורה, וע"ז אמרו כי זה האיש משה לא ידענו מה היה לו, כל כולו בבחי' מה, ואילו ישראל ובמיוחד הערב רב רצו הנהגה של ישות, ורצו שגם הרוחניות תהיה בד בבד עם ישות. וזהו מש"נ שם, ויקח את העגל אשר עשו וישרוף באש ויטחן עד אשר דק ויזר על פני המים וישק את בני ישראל, היינו שביער ושרף באש את הישות שהיא שורש חטא העגל, שהאש של קדושה שורפת ומבערת את כל עניני הישות והחומריות. וזהו ענין תבוא אמו ותקנח צואת בנה, שהפרה היא תיקון לחטא העגל, וכשם שבעגל נאמר וישרוף אותו באש כך גם בפרה נאמר ושרף את הפרה, מכיון שהישות היא הכח המנגד ביותר לקדושה ע"כ צריכים לשרוף ולבער זאת באש קודש. וע"ז נאמר זאת חוקת התורה, שהיא באמת חוקת כל התורה, שכן כל התורה והמצוות תכליתם להביא ולקרוב יהודי

למדתו של משה רבינו למסור את הישות והחומריות. ומה"ט נמי התורה בכללותה נקראת תורת משה, כי אין דברי תורה מתקיימין אלא במי שממית עצמו עליה, שמבטל את כל ישותו ועצמיותו.

וע"פ האמור יבואר גם מאמר הבעש"ט הק' על מאחז"ל מת בערב שבת סימן יפה לו, שהקשה וכי יש לאדם ברירה אימתי למות ומאי קמ"ל בזה. ופירש הכוונה, דיהודי העומד בשער השבת ואינו מוצא בנפשו במה להכנס לשבת, שהרי שבת ענינה דבקות בה', והוא מרגיש את עצמו יש, שהוא היפך הדבקות שאין אני והוא יכולין לדור, ואיך יכנס לשבת. עצתו לקיים מת בערב שבת, שיבטל עצמו לגמרי בבחי' אין כמת כדי להיכנס לשבת, וזהו סימן יפה לו להיכנס על ידו לש"ק. והיינו שע"י ביטול הישות בבחי' מת בערב שבת מגיע יהודי לדבקות בה' שהיא תכלית התורה ותכלית השבת, וכמד"כ (שמות לא) כי אות היא ביני וביניכם, שגם בשבת יש את הכח להביא לדבקות בה' כמו כח התורה. וזהו ענין שבעת ימי הטהרה, שבמשך ז' ימים יש תמיד שבת, והשבת היא בבחי' וביום השביעי יטהר, שמביאה יהודי לעקור את הישות ולהיות דבוק בה', שהדרך לעקור את הישות היא ע"י ושרף את הפרה, ע"י אש של קדושה, אש של תורה ואש של שבת המביאים יהודי לתכלית של הדבקות בה'.

הקב"ה ברא את העולם כמאה"כ (ישעיה מה)

יוצר אור ובורא חושך, יוצר אור היינו האור שהקב"ה מאיר ליהודי וכנגדו היא החשכות, והדרך ליהודי לצאת מהחשכות לאורה היא ע"י שמסלק את הישות שלו ונכנע ומתבטל לפני השי"ת, עי"ז מתהפך החושך לאור. וזה כאמור פנימיות ענינה של מצות טהרת הפרה. ועל זה נאמר כפל הלשון לאמר, שמלבד המצוה בפועל, טמונה כאן עוד כוונה, ויקחו אליך, שיחזיקו במדתו של משה, וימסרו כל הישות והחומריות להשי"ת. ולכך ניתנה התורה ע"י משה רבינו שלא היתה בו שום ישות, ונודרך מכל חומריות ארבעים יום וארבעים לילה שבהם לחם לא אכלתי ומים לא שתיתי, כי הקב"ה נתן את התורה באופן שיסוד היסודות של התורה הוא מה שיהודי שבור בקרבו ואין בו שום ישות, ורק אז מסוגלים לקבל התורה, אבל כל עוד יש באדם משהו של חומריות אינו יכול להשיג התורה, ואינו רואה מחמת זאת הצלחה בתורה. וזאת חוקת כל התורה, אין זה מצוה פרטית של מעשה הטהרה, אלא יסוד כל התורה, כל מצוה שיהודי מקיים תלויה כפי ערך ביטול האנוכיות שלו, וככה הוא מקיים את המצוה וכך זוכה להרגיש טעם בה, וככל שהוא שבור בקרבו כך זוכה להרגיש אור התורה. ומצוה זו היא חוקת הטהרה, שזה היסוד לקדושה וטהרה. אי אפשר להגיע לשום מדריגה כל עוד יש באדם חומריות וישות, ולכן דוקא משה רבינו שהיה בשיא המדריגה של ביטול הישות הוא זה שקבל את התורה.

זאת חוקת התורה

התורה. עוד י"ל במה שכתוב בהמשך הפרשה, זאת התורה אדם כי ימות באהל, וחז"ל דרשו מכאן שאין דברי תורה מתקיימין אלא במי שממית עצמו עליה, מה ענין דרשה זו אצל פרשת הטהרה.

וי"ל שהתורה באה ללמד בזה שענין הטהרה אינו מצוה פרטית אלא הוא חוקת כל התורה כולה. הדנה כמובא בספה"ק כל התורה והתרי"ג מצוות

א.

זאת חקת התורה אשר צוה ה' לאמר, דבר אל בני ישראל ויקחו אליך פרה אדומה תמימה וגו'. והק' המפרשים על הלשון חקת התורה, שלכאו' הרי זו מצוה פרטית והיה צ"ל זאת חקת הטהרה או זאת חקת הפרה, וכמ"ד גבי פסח (שמות יב) זאת חקת הפסח, ומדוע נקראת פרשת הטהרה בשם חוקת